

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

v oboru

VEŘEJNÉ LÉKÁRENSTVÍ

1. Cíl specializačního vzdělávání

Cílem specializačního vzdělávání v oboru veřejné lékárenství i doplňující odborné praxe je výchova odborníka, který má teoretické znalosti a praktické dovednosti a zkušenosti nezbytné pro vedení veřejných lékáren.

Zná právní předpisy upravující oblast zdravotnictví, má přehled o svém oboru, jakož i o oborech úzce souvisejících. Má farmakologické a základní farmakoterapeutické znalosti nutné pro dispenzační péči, konzultační a informační činnost v lékárnách.

Na základě svých odborných znalostí a praktických zkušeností je schopen vést ostatní pracovníky v lékárnách na úseku dispenzační péče, přípravy léčivých přípravků a kontroly léčiv.

2. Požadavky na specializační vzdělávání

Podmínkou pro přijetí do specializačního vzdělávání v oboru veřejné lékárenství je předložení dokladů (kopie vysokoškolského diplomu a vysvědčení o státní zkoušce) o ukončení nejméně pětiletého prezenčního studia v akreditovaném zdravotnickém magisterském studijním programu farmacie.

Specializační vzdělávání se uskutečňuje při výkonu povolání farmaceuta pracujícího v lékárně s celodenní přípravou v rozsahu odpovídajícím stanovené týdenní pracovní době podle § 83 a zákoníku práce.

Rozsah a úroveň prováděných činností stanoví školitel během specializačního vzdělávání.

Podmínkou pro získání specializace v oboru veřejné lékárenství je zařazení do oboru, absolvování společného základu a další specializované praxe v minimální celkové délce 4 let, z toho:

2.1 Společný základ pro vzdělávací programy oborů veřejné lékárenství, nemocniční lékárenství a klinická farmacie – *minimálně 24 měsíců*

a) povinná praxe v oboru

24 měsíců odborné praxe v lékárně jakéhokoliv typu,

b) povinná doplňková praxe

1 týden v nemocniční lékárně nebo v lékárně s odbornými pracovišti (odděleními) – pouze pro absolventy, kteří neprokáží absolvování praxe na těchto pracovištích v rámci vysokoškolského studia,

c) doporučená doplňková praxe

1 týden na pracovišti klinické farmacie nebo klinické farmakologie,

1 týden u revizního lékárníka ve zdravotní pojišťovně,

d) účast na vzdělávacích aktivitách

Povinná část

- seminář Základy zdravotnické legislativy pro farmaceuty – *2 dny*,

- kurz Neodkladná první pomoc pro farmaceuty – 2 dny,
- účast na nejméně 5 doškolovacích akcích pořádaných IPVZ, ČFS ČLS JEP nebo akcích pořádaných či garantovaných ČLK,
- kurz na akreditovaném pracovišti - Správná dispenzační praxe, compliance, aplikace lékových forem zahrnující další poslední novinky ve zdravotnictví a farmacii – 1 týden,

Doporučená část

- účast na nejméně 2 sjezdech, konferencích, lékárnických dnech apod. pořádaných ČFS ČLS JEP.

Po absolvování písemného testu (75 % správných odpovědí) na akreditovaném pracovišti, kterým bude povinný společný základ ukončen, pokračuje kandidát ve specializovaném výcviku dle zařazení do oboru.

2.2 Specializovaný výcvik navazující na společný základ – minimálně 24 měsíců

a) povinná praxe v oboru

24 měsíců v lékárně jakéhokoliv typu,

b) doporučená doplňková praxe

celkem 2 týdny odborných stáží, jejichž program je individuálně sestaven na doplnění znalostí,

1 týden v lékovém informačním centru,

c) účast na vzdělávacích aktivitách

povinná

- specializační kurz v lékárenství na akreditovaném pracovišti, úspěšně ukončený testem – nejméně 1 týden,
- stáž v nemocniční lékárně nebo v lékárně s odbornými pracovišti - 2 dny,
- účast na nejméně 5 doškolovacích akcích pořádaných IPVZ, ČFS ČLS JEP, nebo akcích pořádaných či garantovaných ČLK (např. odborná stáž, interaktivní seminář aj.),

doporučená

- specializační odborná stáž v lékárenství - 1 týden.

3. Rozsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností

3.1 Z vlastního oboru - teoretické znalosti nezbytně nutné a eventuálně další požadované znalosti

Farmakologie

Léčiva všech farmakologických skupin. Vysvětlení mechanismu účinku léčiv, nežádoucí účinky léčiv a interakce léčiv. Zásady používání léčivých přípravků při poskytování zdravotní péče z hlediska bezpečné farmakoterapie, zneužívání léčiv a intoxikace léčivy. Zacházení s návykovými látkami. Dávky a dávkování léčiv. Zákon č. 79/1997 Sb., o léčivech a o změnách a doplnění některých souvisejících zákonů, včetně příslušných vyhlášek vydaných k zákonu, v platném znění řeší i problematiku:

- Správné dispenzace při výdeji léčiv a zdravotnických prostředků
Etické, psychologické a ekonomické aspekty výdeje léčiv (komunikace s pacientem, ostatními zdravotníky a farmaceuty). Orientace v informacích o léčivech a jejich využití při výdeji, správné použití zdravotnických prostředků.
- Přípravy léčiv.
Biofarmaceutické aspekty přípravy léčiv. Inkompatibility a jejich řešení, pomocné látky a jejich použití, stabilita a stabilizace léčiv, skladování léčiv.
Moderní lékové formy a jejich správná aplikace.

- **Kontroly léčiv**
Metody chemické, fyzikální a fyzikálně chemické při ověřování totožnosti, hodnocení čistoty a stanovení obsahu léčiv, organoleptické hodnocení léčiv.
- **Ekonomiky a managementu**
Problematika daní, vazba na zdravotní pojišťovny, principy velkodistribuce léčiv, provozní a dokumentační činnost v lékárně, léková politika.

3.2 Praktické znalosti a dovednosti nezbytně nutné a další znalosti a dovednosti

- Příjem, skladování, příprava a kontrola léčiv, včetně zvláštního režimu pro návykové látky.
- Výdej léčiv na recept, prodej OTC, doplňků potravy - zvládnutí modelových situací, kazuistiky pacientů s rozbohem účelné farmakoterapie.
- Příprava sterilních lékových forem.
- Dokumentační činnost v lékárně, informační činnost vůči pacientům a ostatním zdravotníkům, práce s počítačovými programy pro lékárenství, orientace na internetu.
- Zneškodňování nepoužitelných léčiv.

3.3 Z ostatních oborů

K činnostem specialisty jsou potřebné další přehledné znalosti:

- farmaceutické chemie - sledování závislosti chemické struktury a biologického účinku,
- klinické farmacie - pro účely informační, konzultační a dispenzační činnosti,
- farmaceutické technologie - lékové formy,
- farmaceutické analytiky - hodnocení jakosti léčiv,
- léčivých rostlin - určování drog,
- zdravotnických prostředků - základní sortiment, speciální ZP, vlastnosti materiálů a systémů, instruktáž pacienta,
- medicíny - základní nosologické jednotky a jejich farmakoterapie,
- etiky, psychologie a sociologie v rozsahu nutném pro komunikaci se spolupracovníky a s pacienty.

4. Všeobecné požadavky

Absolvent specializačního vzdělávání

- zná platné právní předpisy vztahující se k oboru, etické a právní aspekty práv pacientů, systém zdravotní péče,
- má teoretické znalosti a praktické dovednosti poskytování neodkladné péče,
- osvojí si provozní a administrativní činnost a management týmové práce.

Poskytování zdravotní péče s využitím zdrojů ionizačního záření vyžaduje absolvování certifikovaného kurzu radiační ochrany.

5. Hodnocení specializačního vzdělávání

- Průběžném hodnocení školitelem** pravidelně v šestiměsíčních intervalech, zhodnocení po skončení povinného základu na příslušném místě v průkazu odbornosti, současně se provede záznam o absolvovaném kurzu nebo stáži. Záznam o absolvované praxi (konkrétních činnostech na pracovišti) v průkazu odbornosti.

b) Předpoklad v přístupu k atestační zkoušce

- absolvování povinného společného základu a jeho zhodnocení v průkazu odbornosti,
- absolvování povinných aktivit ve specializovaném výcviku navazujícím na společný základ,
- absolvování specializačního kurzu úspěšně ukončeného testem.

c) Vlastní atestační zkouška

- část praktická - samostatné provedení kontroly léčivé a pomocné látky nebo příprava a kontrola vybraných léčivých přípravků nebo písemné řešení zadaného úkolu,
 - prokázání schopností a dovedností při správné dispenzaci léčiv konkrétnímu pacientovi, odhad diagnózy, farmakologické zhodnocení a nefarmakologická doporučení,
- část teoretická - 3 odborné otázky: z farmakologie a farmakoterapie, přípravy a kontroly léčiv, sociální farmacie (zdravotnické zákony, státní správa, farmaceutické instituce v ČR, EU, odborné společnosti, profesní organizace).

Farmaceut, který vykonal úspěšně atestační zkoušku obdrží od Ministerstva zdravotnictví diplom o specializaci.

5.1 Doplnující odborná praxe

Praxe probíhá dle tohoto vzdělávacího programu. Po úspěšném absolvování písemného testu provede celkové zhodnocení školitel akreditovaného zařízení, které po splnění všech požadavků a závěrečném pohovoru vydá farmaceutovi *osvědčení*.

6. Charakteristika činností, pro které absolvent specializačního vzdělávání získal způsobilost

- 6.1** Specialista v oboru veřejné lékárenství je připraven pro vedení lékárny, vyjma lékárny nemocniční. Může vést odborná pracoviště lékáren. Dále může vykonávat činnosti vzdělávací, vývojové, výzkumné a revizní.
- 6.2** Absolvent doplňující odborné praxe je připraven pouze pro vedení lékárny, vyjma lékárny nemocniční.